

teče nova cesta, ni plazovit. Niti enega resnega plazu ni bilo za časa gradbe in tudi ne pozneje.

Pri cestnih delih so sodelovale naslednje tvrdke: »Probuda« iz Ljubljane, največ pa ing. Ivan Ferluga iz Maribora, družba »Cesta«, podjetnik Svetina iz Ljubljane in podjetje »Intra« s Pobrežja pri Mariboru. Največ del je izvršila tvrdka ing. Ivana Ferluge. Mnogo del pa je izvršil okrajni cestni odbor v lastni režiji. Vse to je pripomoglo, da je okrajni cestni odbor s pomočjo banske uprave zgradil to važno cesto na sicer težavnem strmem terenu do 1250 m visoko z razmeroma zmernimi sredstvi.

Težave

Velika težava je bila pri gradbi te ceste dobava dobrega kamenja. Človek bi mislil, da je pohorski masiv poln izbornega kamenja za ceste. Temu pa ni tako. Na pobočju, kjer teče nova cesta, leži večinoma že strohneli škrljavec, ki je v precej razpadajočem stanju. Graditelji in okrajni cestni odbor so morali mnogokje dovažati kamenje no več kilometrov daleč, da so mogli cesto tlakovati. Še hujša težava pa je bila z dobavo kamenja za gramoz. Samo na treh mestih na 14 km dolgi poti so tehnični vodje našli kamen, ki je bil dober za gramoz. Težava je bila spraviti stroje za drobljenje kamenja na pohorske višine. Tudi z valjarji smo težko prišli navzgor. Treba je bilo napeljati vodo od daleč za potrebe ceste. Pa vse te težave in okrajni cestni odbor premagal pod sretnim vodstvom tehničnega vodje ing. Antona Stergarška. Okrajni cestni odbor je s pomočjo banske uprave kril večji del izdatkov za to cesto z okrajnimi cestnimi dokladami. Zadnja leta pa je najel posojila, s katerim je končal cesto, ker bi sicer, če bi se naprej gradilo samo na podlagi preračuna, bila cesta dograjena šele čez 5 let.

Najlepša cesta v Sloveniji

Pokrajinsko je nova cesta menda najlepša v Sloveniji. Ko zaviješ pri gostilni Podkrižnik v Reki na levo v južno smer, se ti že na prvi serpentin, ko jo zaviješ ostro na desno, razvije pred teboj krasen razgled na bližnje Hoče, Dravsko polje, mariborsko okolico in Slovenske gorice. In čim više se voziš ali greš peš, se ti odpira vedno lepši razgled na široke slovenske pokrajine. Pred teboj se odkriva krasen razgled daleč preko Slovenskih goric v Prlekijo in Prekmurje. Celo dele madžarske države tam pri Dolnji Lendavi in više gor lahko vidiš z dobrim očesom. Če greš k Sv. Arehu malo na zapadno stran, lahko opazuješ Koroško in pogorje na koroško-štajerski meji; pred teboj leži tudi mesto Gradec

z okolico. Na južnovzhodni strani imaš pred seboj staro mesto Ptuj z mičnimi vasmii po vsem Dravskem polju, malo na desno pa Haloze z mogočnim Bočem in Donačko goro ter v ozadju štajersko-hrvatsko obmejno pogorje Macelj. V južni smeri imaš Pohorje ob Konjicah ter konjiške gore. Na zapadni stran

naši pohorski kmetje spravljali drva in hode iz globin do strmih kolovozov. Tudi druge kmetijske pridelke je pohorski kmet težko spravil v dolino in ga je navadno voznja stala več truda in časa, kakor pa je bilo vredno blago, ki ga je z veliko muko po dolgotrajnih nevarnih voznjah spravil v nižave.

Naši planinski domovi: Poštarski dom na Petkovem sedlu, Pohorski dom malo više, Mariborska koč, Ruška koč in drugi privatni domovi so morali z mulami ter z nosači spravljati živila in druge potreščine iz Maribora na pohorske višine. Odslej je to drugače. Tujski promet je silno oživel in že zadnje nedelje je bilo pri sv. Arehu, ko je bilo žegnanje, na tisoče ljudi iz vseh krajev mariborske okolice na vrhu Pohorja.

Delo se bo nadaljevalo

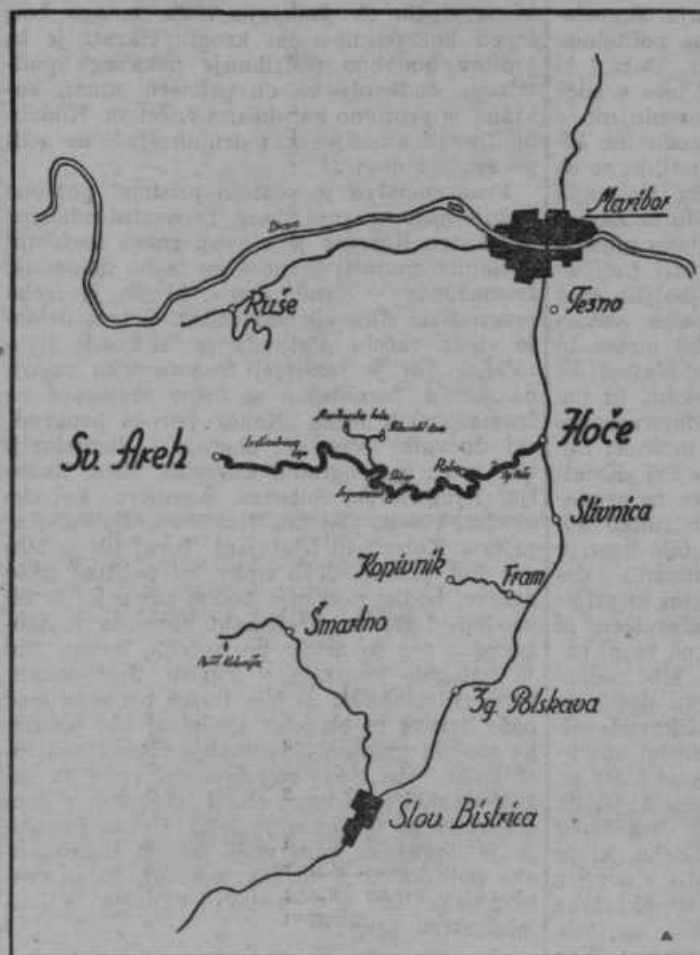
Okrajni cestni odbor name-rava s pomočjo banske uprave in prizadetih občin nadaljevati cestno zgradbo do Šmartna nad Slov. Bistrico kjer je znani počitniški dom kraljice Marije. Treba je dograditi še kakih 8 km ceste, pa bo mogoča simpatična krožna voznja Maribor-Hoče-Sv. Aréh-Šmartno-Sloven. Bistrica-Slivnica-Maribor. V zapadni smeri pa bo mogoče v bodočih letih zgraditi po vrhovih Pohorja cesto v smeri proti Slovenjmu Gradcu, oziroma Mislinski dolini. Seveda je ta ideja »muzika bodočnosti«. Če Bog da mir naši domovini in nam bodočnost ne prinese kakih nepričakovane nesreče, se bo tudi ta načrt mogoče izvršiti v doglednem času.

Važna ugotovitev

Eno pa je gotovo, ko delamo pregled čez to veliko in res lepo delo na Pohorju: zasebna podjetnost in samouprava ter hrepenenje, da olepšamo našo domovino, žanjejo z novo pohorsko cesto svoj uspeh!

Pred vekii so nam Tvoje roke dale te zemlje kras in bol: gora višine, potoke, griče, jezera, doline in okno v svet — opojni dih obale.

V. Beličič

ni imaš pohorske vrhove Črni vrh, Velika kopa itd. Ob jasnem dnevu je voznja ali pehoja po novi cesti nekaj edinstvenega. Vsak, kdor ljubi lepoto slovenske domovine, mu kipi od veselja srce, ko gleda vse to lepo božje stvarstvo, ki je sedaj last slovenskega naroda.

Gospodarski pomen ceste

Nova cesta ima posebno važen pomen za narodno gospodarstvo in tujski promet. Ogromni kompleksi pohorskih gozdov so bili doslej nedostopni in le z veliko težavo so

Junak divjine

Ameriški roman

*

3

»Da, da!« je odvrnil. »Gotovo je bil tisti. Drzen mora biti, le s težavo sem se ga rešil.«

»Da, drzen! Toda jaz mu bom ostal za petami, četudi bom moral jezditii do konca sveta!« je odvrnil Erik s takim glasom, da mu je Marija na ramo položila svojo desnico.

»Erik, kaj se vam je primerilo? Še nikdar niste govorili s takim glasom.«

Med govorom so ji oči zablodile k Erikovemu samokresu. V mladeničevemu vedenju je bilo nekaj tako pretečnega, da se je Marija nehote za korak oddaljila in stopila pred Rogerja, kakor da bi ga hotela ščititi.

»Erik, vi imate orožje pri sebi?« je začudeno vprašala.

»Da!« je mladenič odvrnil. »Čemu se čudite, saj sem vendar šele prišel.«

Pogledal je Rogerja, ki je bil brez orožja. Nato se je obrnil k Mariji.

»Če dovolite, bom pas odložil!«

»Čemu tako uradno vedenje? Saj niste prvič v tej hiši... Sedite in dovolite, da pogledam rano! Izmila jo bom in obvezala.«

»Hvala lepa!« je skoraj neprijazno odvrnil Erik. »Sem že vse uredil.«

Ker ga je Marija začudeno pogledala, se je zavedel, da je bil preoster. Bolj milo je dodal:

»Ne delajte si skrbi zaradi mene!«

Šel je k divanu in sedel. Truden je bil, ker ga je oslabila izguba krvi.

Roger je medtem čvekari! o vsem mogočem. Marija ga je tako pazljivo poslušala, da je skoraj pozabila na Erika.

Erik se je oprl s komolci ob kolena in je podprl brado z dlanmi. Skrivaj je opazoval Rogerja. Vsiljevalo se mu je želja, da bi ga kar tu poklical na odgovor in ujel. Dasi je bil ranjen, se je vendar čutil toliko močnega, da bi svojega nasprotnika položil na tla, zlasti, ker je imel pri sebi samokres, ki bi se ga mogel v skrajnem primeru poslužiti.

»Ne morem storiti tega,« si je čez čas rekel. »Marija ga ljubi. Dvom je izključen.«

Ta zavest ga je napolnila z grenkobo. Prvi vzrok je bil ta, ker se je sam ogreval za Marijo, drugi pa ta, ker Roger ni bil vreden njene ljubezni in je skoraj gotovo, da se samo igračka z njo. Erik se je zavedal, da bi moral Mariji vse pojasniti, a se ni mogel odločiti za to. Sumil je, da bi ga dekle napačno razumelo in mu ne bi verjelo. Tako je sklenil, da bo molčal in skušal na drug način rešiti Marijo.

Kako je strela vztrajno zasledovala ameriškega junaka iz svetovne vojne. Ameriški major Charles Sumerford se je leta 1918. boril s svojo četo v Franciji. Zahajal je z izvidniško patroljo v nasprotno postojanke. Nekoč je v toči krogel padla vsa četa, on pa je ostal živ, brez rane. Kasneje je major še večkrat sodeloval v peklenem ognju krogel, padali so mrtveci in ranjeni, on pa je vselej ostal brez poškodb. Častniki in vojaki so videli v Summerfordu čudo, neranjivega tovariša, ki mu puškini in topovski izstrelki ne morejo do živega. Nekoč je majorja in vojake iznenadila v jarku strašna nevlhta. Udarjale so strele, vojaški so ostali nepoškodovani, major pa je bil hudo rajen prepeljan v bol-

Po Jugoslaviji

Nespametno in hudobno. »Kmetijski list« (24. julija) piše o Radiču in njegovem kmečkem gibanju naslednje: »S hitrim korakom so se bližale ure obračuna z vsemi sovražniki kmetijske misli in kmetijskega gibanja. Jugoslavija je bila na potu razčiščevanja političnih, gospodarskih in socialnih razmer. Dobila bi zdravo vsedrjavno gibanje, ki bi bilo nosilec naše državne misli, globoko zakoreninjeno v naši zemlji, narodu in njegovi zgodovini. Pijavke, izkoriščevalci in korupcionisti, ki so se polastili po vojni našega javnega življenja, so se prestrašili. In oni v Beogradu in Zagrebu in Ljubljani. Vsedrjavno kmetijsko gibanje je bilo treba streti, oblast obdržati tudi za ceno prelivanja krvi in smrti najboljših mož Jugoslavije. Radič je padel. Nosilec vsedrjavnega kmetijskega gibanja je bil mrtev in njegovi sovražniki so se oddahnili. Najbolj so se oddahnili oni krogi na Hrvatskem, ki jim je Radič onemogočil politično udejstvovanje med hrvatskim kmetom z novim gelom: Boga molimo, duhovnika »sojamo.« Pri »Kmetijskem listu« nismo vajeni ne logike ne zgodovinske resnice. Toliko neresnic in toliko hudobnih podtikanj pa že dolgo ni bilo brati v njegovih stolpcih, kot jih je nagromadil v doslovno navedeni kolobociji. Liberalni kmetijec zabavlja proti »pijavkam, izkoriščevalcem in korupcionistom, ki so se polastili po vojni našega javnega življenja«. Mar ni bila Samostojna kmetijska stranka po vojni dosti let na vladi, torej med »pijavkami, izkoriščevalci in korupcionisti«? Tako se liberalni kmetijec v svoji strastveni nespameti sam toče po lažnih ustih. Zgodovinska neresnica je, da bi bil Radič padel v parlamentu kot žrtve vsekmečkega gibanja v državi. Borba, ki jo je takrat vodil Radič v parlamentu v zvezi z rajnim voditeljem Samostojne demokratske stranke Svetozarjem Pribičevićem, je bila usmerjena k povsem drugemu namenu. Kar

se pa tiče trditve liberalno-kmetijskega kljuka o »oddahnjenju« v duhovniških in katoliških krogih na Hrvatskem po Radičevi smrti, je neresnična, ker so ti krogi pod diktaturo, ki je sledila 6. januarju 1929, mnogo bolj trpeli kot pa liberalni krogi. Hkrati je ta trditev hudobno podtikanje nekakega političnega zadovoljstva ob primeru smrti, kakršno je protivno katoliškim načelom. Hudobni liberali kmetijec naj drugih ljudi ne sodi po svojem merilu!

Framasonstvo je postalo predmet posebne pozornosti naše sedanje vlade. Prosvetni minister dr. Anton Korošec je v svoji znani novoletni poslanici opozoril javnost na tajno delovanje framasonov — črnih krtov, ki jih je treba pregnati iz njihovih skrivališč. S tem delom je vlada začela. Ustavila je izhajanje lista »Vidici«, ki je razširjal framasonska vzgojna načela. Izvršile so se hišne preiskave po framasonskih ložah. Kakor poroča beogradski dnevnik »Vreme«, obstoje v Jugoslaviji tele lože: v Beogradu, Zagrebu, Nišu, Skoplju, Kragujevcu, Subotici, Somboru, Petrogradu, Vršču, Osijeku, Karlovcu, Splitu, Sarajevu, Kotoru in Ljubljani. Torej jih je bilo več kot preveč. Njih vpliv na politiko naše države, bodisi notranjo bodisi zunanjo, je bil usoden. Lože so prejemale navodila iz inozemstva ter so delale po načelih, katera jim je nalagala centrala v Parizu. Jugoslovanskim framasonom ni bila toliko pri srcu moč naše države in blagobit ljudstva, kot politična moč in gmotno blagostanje članov prostozidarske lože. Svoj pogubonosni vpliv so jugoslovanski framasoni zlasti izvrševali v dobi diktature po 6. januarju 1929. Usoda Francije je dokazala, kam vodi državo framasonska politika. Skrajni čas je torej, da se framasonske lože v Jugoslaviji zaprejo in framasonstvo prepove.

Zlatomašniška jubileja

Petdesetletnica mašništva v Gotovljah

50 letnico mašništva je obhajal v prijaznih Gotovljah v Savinjski dolini na Jakobovo gospod Robert Vaclavik, upokojeni gotoveljski župnik in duhovni svetnik. Jubilent se je rodil leta 1865. v Vodnany na Češkem. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru pred 50 leti in je pel novo sv. mašo pri Sv. Petru pri Mariboru. Kaplan je bil pri Sv. Emi, na Sladki gori, v Slov. Bistrici ter v

Vojniku. Do svojega petdesetega leta je pastiroval pri Sv. Jederti nad Laškim, od koder je prišel za župnika v Gotovlje leta 1916. V Gotovljah je stopil v pokoj leta 1933. in živi še vedno v zadovoljstvu med svojimi Gotoveljčani, katerim je storil toliko dobrega. Blagi gospod Robert je znan med svojimi sbrati in vsemi, ki ga poznajo, kot dobrosrčen šaljivec. Stal je vedno neustrašeno na braniku slovenskih pravic. V službi duhovnika je

bil in je še goreč za zveličanje duš in za lepoto hiše božje. Gotovljam je oskrbel nove zvonove, prizidal zakristijo in je zgradil k župniškemu gospodarskemu poslopiju novo hmeljsko sušilnico. Ostal je tudi v pokoju vesel, le noge ga že zapuščajo, a je kljub temu še na delu pred oltarjem in na prižnici. Vrle mu, delavnemu ter dobrovoljnemu g. zlatomašniku naše častitke z željo, da bi dočakal skrajne meje človeškega življenja med Gotoveljčani, ki so veseli, da imajo v svoji sredini še vedno delavnega g. jubilanta!

Negovski gospod župnik zlatomašnik

G. Franc Bratkovič, upokojeni župnik in duhovni svetnik v Negovi je sredi minulega tedna obhajal svoj zlatomašni jubilej. Rodil se je 26. avgusta 1864 na Kapeli pri Radencih. Po mašniškem posvečenju, katerega je prejel v Mariboru, je bil kaplan v Rogatecu, Slov. Bistrici, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in na Teharjih. Leta 1904. je bil imenovan za župnika v Negovi. Negovsko župnijo je vodil z veliko ljubeznijo, delavnostjo ter požrtvovalnostjo 30 let, do leta 1934., ko je bil na lastno prošnjo upokojen, ker se mu je znatno poslabšal sluh. Jubilent je bil v aktivnem dušepastirstvu na glasu kot izboren katehet ter iskan pridigar. Negovčanom ni bil goreč ter zgleden voditelj samo v cerkvi, ampak tudi izven nje na polju gospodarstva ter naprednega vinogradništva. Po vstopu v pokoj je ostal med svojimi dobrimi farani, kateri prosijo Vsemogočnega, da bi jim dobrega bivšega dušnega pastirja obvaroval pri telesnem zdravju in duševni čistosti do bisernega mašniškega jubileja!

Ko sonce nam sveti pradedov spomin
na nebu človeškega djanja.

Kaj Samo junaški v odgovor je djal
ošabnemu tujcu ste brali;
da Svatopluk ni se protivnika bal,
od Balte do Jadre so znali.

Koseski.

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje vsakdanja uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj in zvečer po četrtinski kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo »Franz-Josefovo« vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35

Roger je za trenutek prenehal s pripovedovanjem. Marija se je obrnila proti Eriku. Zavedla se je svoje brezbriznosti. Stopila je k mladeniču in ga vprašala:

»Erik, zakaj ste tako molčeč?«

V tem hipu je privihral v sobo Marijin starejši brat Will. Ne da bi se zmenil za Rogerja, je skočil k Eriku in živahno vprašal:

»Erik, ali si res ujel živinske tatove? Benjamin mi je povedal.«

»Jaz jih nisem ujel, pač pa zasledil in mislim, da so jih moji tovariši vse polovili, če kateri slučajno ni ušel.«

Besedico »kateri« je čudno naglasil in pri tem pogledal Rogerja.

»Gotovo!« je ta prikimal.

Marija ga je začudeno pogledala.

»Roger, ali je vam kaj znano o tej stvari?«

»O, ne! Toda mislim, če jih je gospod Folkman preganjal...«

To je bilo posmehovanje. Erika je zadelo, ko da bi ga kdo udaril, a je molčal. Marija in Will nista razumela njegovih in Rogerjevih besed, ker nista vedela za zvezo.

»Če so tvoji tovariši spretni, potem že zdaj visi vsa tolpa,« je živahno dejal Will in prostodušno gledal tujca. Roger ni niti trenil.

Marija je predstavila Rogerju tudi brata. Will nad tem ni kazal posebnega veselja. Sedel je k Eriku in pogledal njegovo rano. Čez čas je dejal:

»Erik, ti bi moral biti župan. Imam občutek, da lopovi, ki nas že mesece sem vznemirjajo, stanujejo nekje blizu.«

»In ta občutek te ne vara!« je pomenljivo prikimal Erik.

»Tudi meni se tako zdi!« je dodal Will. Nato je nenadoma vstal in prožil Eriku dolgo, suho desnico.

»Na svidenje, Erik! Moram iti, ker imam mnogo dela.«

Nato se je poslovil še od Marije in tujca ter odhitel iz sobe.

»Sijajna fanta — Benjamin in Will!« je smehljaje dejal Erik.

Marijine oči so zažarele.

»Ali se vam zdi, Erik?«

»Da! Res sta sijajna in to je bila dobra misel, da ste ju spravili k Walserju. Kako pa gre Bobiju v banki?«

»Hvala, dobro! A tudi njega mika daljava, ko nas ostale. Saj veste, da smo vnuki priseljencev, ki še niso poznali stalnih bivališč. Stari oče je še blodil po divjini in je bil strah lopovov. Kolikokrat je njegova puška počila, tolikokrat je bilo enega lopova manj. Bali so se ga Indijanci in belokožci. Oh, to so bili lepi časi! Zakaj nisem živela takrat!«

Stopila je k oknu in pogledala na dvorišče, katerega so na drugi strani obkrožala gospodarska poslopja.

nišnico. Postal je invalid, vrnil se je v Vancouver v Ameriki, kjer je živel na svoji farmi. Tu ga je na polju zalotila nevihta in strela ga je že drugič oplazila tako močno, da je obležal mrtev. Pokopali so ga in mu postavili lep spomenik. Dva dni potem je spomenik razdejala strela. Postavili so nov nagrobnik, toda tudi tega je strela čez mesec dni uničila. Lahkoverni ljudje so menili, da se skriva v mrtvem telesu nevidna sila, ki privlači strelo. Zato so namesto spomenika zasadili nad grobom dve jelki. V toplem julijskem popoldnevu je pa letos uničila strela tudi obe jelki in poslej je ostal grob čudne usode brez kakršne koli označbe.

Bombulki na paro. Že leta 1932. so napravili v